

XORNADA CIENTIFICO-TÉCNICA SOBRE TRATAMENTO DE RESÍDUOS SÓLIDOS URBANOS (R.S.U.)

O sábado 28 de outubro celebrou-se en Santiago de Compostela unha Xornada Científico-Técnica sobre o tratamento dos Resíduos Sólidos Urbanos, organizada pola Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza, ADEGA. Nela participaron un total de 10 ponentes: Manuel Soto (ADEGA), Salustiano Mato (Univ. de Vigo), Carlos Pérez (Jarfels S.A., Barcelona), Alfonso del Val (Madrid) e Ramón Varela (ADEGA), como conferenciantes, ademais dos representantes do Concello de Santiago, Concello de Allariz, COREGAL, XENN, e TOPAES-ERPO, non podendo estar, por problemas familiares de última hora o director de Montajes del Atlantico, empresa que xestiona a planta de compostaxe da Mancomunidade de Ferrolterra. O obxectivo da xornada, ademais de explicar someramente en que consiste o plan de SOGAMA, estivo en ofertar aos asistentes unha visión detallada das alternativas mais

ecolóxicas para a xestión e o tratamento do lixo.

A asistencia superou todas as expectativas da organización, atinxindo as 150 persoas, ás que temos que sumar moitas outras que ao non poder estar solicitaron o envío das ponencias presentadas. Entre a numerosa asistencia cabe subliñar unha forte presenza de responsábeis municipais, tanto concelleiros da oposición como de diferentes gobernos locais, así como alcaldes, sector ao que ía especialmente dirixida esta xornada, ao teren na súa man a decisión de optar por unha ou outra alternativa de tratamento.

A xornada transcurriu segundo o programa previsto, que se cumpriu con puntualidade grazas ao excelente traballo realizado pola Delegación de ADEGA en Santiago, e coordinado por Elvira Cienfuegos, presidente da mesma. Na última sesión, consistente nunha mesa redonda, elaboraron-se e

debatíron-se as CONCLUSIONES que presentamos a continuación.

CONCLUSIÓNS DAS XORNADAS

1. Concellos e Xunta de Galicia son responsábeis por igual da caótica, antisocial e antiecolóxica situación da xestión e tratamento do lixo no noso país. Os primeiros por desentender-se dunha responsabilidade que a lei lles atribúe, manifestando unha absoluta falta de iniciativa e sentido da responsabilidade. A segunda, polo faraónico e sempre aprazado plan de RSU, e mesmo polas constantes trabas postas a iniciativas que non vaian na dirección deste último, como o caso da planta de compostaxe de Mougá (Ferrolterra). Todo elo contrasta coa forte toma de conciencia sobre o problema do lixo por parte da poboación (da que é bo exponente a asistencia a esta xornada), e coa dispoñibilidade da mesma a participar en alternativas que supoñan a recollida selectiva en orixen e a reciclaxe.

2. O Plan de RSU da Xunta supón un forte impacto ambiental. Amiaza con converter-se nunha das actividades máis contaminantes do noso país, sendo ademais a alternativa máis cara e non exenta de conflitos sociais. Trátase dun plan caduco e sen expectativas

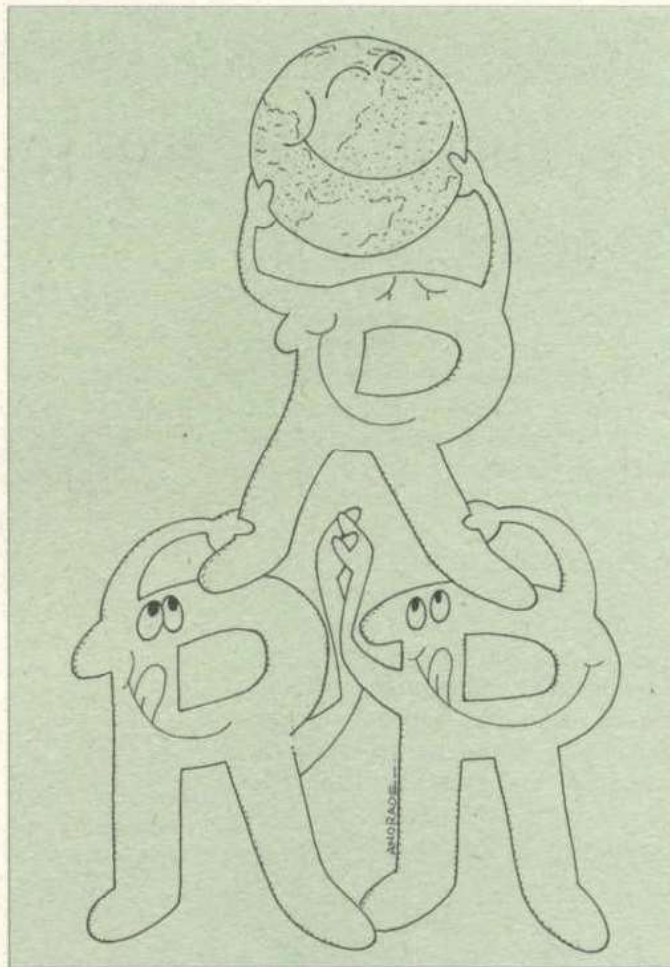
de futuro, ao optar pola incineración, tal como o fixeron algúns países do noso entorno (Europa) hai décadas, e que hoxe están a abandonar. Outro aspecto negativo é o seu carácter centralizado.

3. É necesario coñecer o valor dos residuos para aproveitá-los. A busca dunha solución satisfactoria ao problema do lixo pasa hoxe por un cambio cultural, procurando aprender a valorar os residuos e a aproveitá-los. Os residuos deben pasar a ser considerados como produtos aproveitábeis, tal como se veu facendo tradicionalmente tanto na nosa cultura como noutras, antes de termos entrado na xeira do "usar e tirar". A materia orgánica, que constitue o "residuo por excelencia" é un bon exemplo disto: sendo o mais rexeitábel na sociedade actual, encerra un grande valor para agricultura: os restos de vexetais, animais... de alimentos en definitiva, poden volver ao ciclo da vida para producir novos alimentos.

4. Debe implantar-se a recollida selectiva en orixen. É a única forma real de afrontar o problema do lixo desde a óptica ecolóxica e de recuperación do valor do lixo. Debe-se partir dunha estratexia priorizada, na seguinte orden: 1º) Recollida selectiva e minimización da fracción tóxica (pilas, baterías, medicamentos, plaguicidas, pinturas, tubos fluorescentes, etc.), que xeralmente non atinxe mais aló do 1% dos RSU; 2º) Recollida selectiva da materia orgánica, que ha de ser separada en orixen do resto do lixo, e destinada ao seu tratamento en plantas de compostaxe; 3º) O resto, principalmente envases e embalaxes, que se han de separar da materia orgánica diariamente nunha segunda bolsa; 4º) Implantación e potenciamento da recollida selectiva de papel e vidro en contenedores de rua. Esta estratexia require de dúas bolsas distintas (de distinta cor) na casa, e de 5 tipos de contenedores na rua: 1) pilas e perigosos, 2) papel, 3) vidro, 4) materia orgánica, e 5) envases/embalaxes; só un pequeno incremento sobre a situación actual, pois na maioría das vilas e cidades utilizan-se tres contenedores.

5) É urxente a implantación de indústrias de reciclaxe no noso país. A Xunta debe apoiar financeiramente a instalación de fábricas de reciclar de papel, vidro e plásticos, o que contribuiría a afianzar a reciclaxe destes residuos e á creación de numerosos postos de traballo. Hoxe, diferentes colectivos como a empresa COREGAL (da Confederación Galega de Minusválidos) ou XENN (de Noia) dan emprego a varias persoas, dedicando-se á recollida de papel vello, que teñen que transportar fora do noso país para reciclar e facer fronte aos costes de transporte de centos de quilómetros.

6) A reciclaxe é mais barata que a incineración. Os costes dun plan de reciclaxe integral e intensivo, baseado na recollida selectiva resultan inferiores ao coste do plan proposto pola Xunta, segundo datos aportados por especialistas de diversas empresas. Un estudo para o Morrazo resulta nun coste total, incluído o transporte, de 3 ptas/kg, cando o tratamento no plan da Xunta vai de 3.5 a 5 ptas/kg, a parte dos costes de recollida. As inversións son tamén mui inferiores, valorando-se

para o conxunto de Galiza en 8.000-10.000 millóns de pesetas, a invertir de forma progresiva, fronte aos case 50.000 millóns de ptas do plan de SOGAMA. En lugar do Plan centralizado de SOGAMA, a Xunta debería optar por un plan por etapas, de implantación gradual, e descentralizado até onde o permita o balance económico. Segundo as zonas, esta descentralización pode chegar a límites de poboación inferiores situados no rango de 40.000 a 80.000 habitantes, cando se trata de por en marcha un plan integral de Redución, Reutilización e Reciclaxe. En moitos casos, a solución mais adecuada é aquela que se establece a nivel mancomunado. Os concellos poden presentar plans de reciclaxe directamente á CE onde, contra o plan da Xunta, contan con preferéncia de subvención.

7) O compost ten unha grande pontencialidade na Galiza. Resulta totalmente falsa e interesada a versión que están a difundir os técnicos de SOGAMA sobre as posibilidades de utilización de compost e a súa comercialización no noso país. Tanto Galiza como o Estado Español son altamente deficitarios en substrato e enmenda orgánica procedente de compost, que é importado a elevados prezos de Holanda e doutros países europeos. Nestes países, o compost ten substituído a outros substratos tradicionais como a turba, pola escasez desta e o incremento da demanda. Ademais do sector agrícola, de floristería e forestal, o compost ten un elevado potencial de utilización na recuperación de

solos erosionados, montes queimados, solos degradados de canteiras e minas, medianas de autopistas e zonas verdes, etc. Mesmo nos terreos agrícolas, principalmente nos viñedos, esta-se a dar unha deficiencia crescente de materia orgánica.

8) Existen alternativas ecolóxicas viábeis para os pequenos concellos. Naqueles onde non sexa posíbel unha solución mancomunada, e que non podan facer frente ás inversións dun plan integral de reciclaxe, poden optar pola recollida selectiva e a compostaxe da materia orgánica con técnicas de baixo custe, implementando un vertedeiro controlado de baixo custe para os inertes. Estas actuacións son asumíbeis dentro dos presupostos ordinarios de calquera concello galego. Por outro lado, a extensión do actual modelo de recollida do lixo da cidade ao rural está a causar efectos mui negativos, potenciando o incremento da xeneración do lixo, e eliminando vías tradicionais de reutilización e reciclaxe (caso da materia orgánica nas casas rurais). É necesario por elo, estudar alternativas e actuacións específicas para estas zonas, procurando manter aquelas solucións tradicionais mais satisfactorias, ao tempo que se erradicen os pequenos vertedeiros incontrolados.

Entre os días 27 a 30 de Xuño no Palacio de Congresos, dentro dos actos do 5º Centenario da Universidade de Santiago. A organización do congreso correu a cargo do Departamento de Teoría e Historia da Educación e do Taller de Educación Ambiental do ICE, xunto co European Research and Training Centre on Environmental Education da Universidade de Bradford (UK). Os temas a tratar serán: Problemas ambientais e respostas educativas, Movimentos sociais e Educación Ambiental (E.A.), E.A curriculum e reformas educativas, Formación de Educadores para a E.A., Deseño e avaliación de programas en E.A., Medios de comunicación social e E.A., Investigación en E.A., Interdisciplinariedade e E.A., soporte institucional e financiación en E.A., Recursos educativos en E.A..

Información no Teléfono: (981) 563100 ext.2642.

CONSTITUÍDA A AGRUPACIÓN LOCAL DE ADEGA NA COSTA DA MORTE

Durante o pasado verán xestou-se un novo colectivo ecoloxista que desenrolará o seu traballo a prol da defensa da natureza nas diferentes bisbarras da Costa da Morte, con centros probábeis en Corcubión e Vimianzo. O colectivo, integrado en ADEGA como delegación comarcal da Costa da Morte, ven a encher un forte valeiro nunha comarca onde as reivindicacións ambientais tiñan sido mais ben escasas, a pesar das fortes vivencias pasadas como o accidente do "CASON".

Nada mais constituir-se tivo que facer frente á denuncia das actuacións ilegais e atentatorias contra o litoral costeiro en Lires polas obras de expansión dunha piscifactoria local. A contaminación dos rios da comarca (o de **Vimianzo**, entre outros) e a existencia dun proxecto de construción dunha carretera pola costa entre as localidades de **Traba** e **Camelle**, con evidente impacto paisaxístico, etnográfico e ambiental son outras das primeiras preocupacións. Por outro lado, ADEGA da Costa da Morte integrou-se na Asociación comarcal **Néria**, que ten como finalidade pular polo desenvolvemento harmonioso da comarca.

Asimesmo, ADEGA da Costa da Morte fixo-se eco da campaña de recollida sinaturas a favor da ILP de tratamento adecuado dos residuos e de prohibición da incineración, organizando unha conferencia sobre o tema e un obradoiro de reciclaxe, que constituiron precisamente as primeiras actividades da campaña a nivel nacional tras a súa presentación en Santiago.

Outro tema que forzosamente ha de abordar o novo colectivo ecoloxista é o proxecto de vertedeiro de residuos nucleares de alta actividade, para o que **Fisterra**, xuntamente con **A Gudiña** e **Mondoñedo** constituen as posíbeis localizacións galegas. Novamente este país ten que facer frente a unha contaminación que xa leva rexeitado por enésima vez, despois de paralisar o proxecto de central nuclear que **Fenosa** pretendía construír en **Xove**, e de conquistar a moratoria aos vertidos radioactivos na **Fosa Atlántica**.